

метать икру; Лтш. *nárstīt*; Лит. *nársztas* = Лтш. *narsts* — метанье икры.

НЕРОДИВЪИИ — невнимательный, нерадивый: — Не боудѣмъ оубо дръзи, неродиви о заповѣди. Вѣдкы нашего (*καταφρονήτης*). Панд. Ант. XI в. л. 134 (Амф.). Напаѣа неродивѣа (*καταφρονήτης*). Гр. Наз. XI в. (В.). Избѣгнѣмъ же всѣхъ, хотѣщихъ быти на неродивѣихъ и не въ покаѣнии живоущихъ. Нест. Жит. Θεод. 23. Еже бо не поклонитися другу своему... неродивѣихъ мужъ и лѣнивыхъ. Θεод. Печ. VII. 210.

НЕРОДИИ — ἀρέλεια: — Неродимъ. Ефр. Сир. XIV в. (В.).

НЕРОДИТИ, НЕРОЖЪ — относиться невнимательно, не заботиться, пренебрегать: — Аще же и о прѣкѣви неродити начнеть, да бѣдетъ ти ꙗко ѣзычъникъ и мѣтаръ (*παράλογος*). Мѡ. XVIII. 17. Остр. ев. Поусти бѣмодрыа неродити храборьскы ѡ моукахъ различныхъ. Мин. 1096 г. (окт.) л. 8. Не прииметь... молитвѣ мѣтнѣж, неродимѣ (*καταφρονήτικός*). Панд. Ант. XI в. л. 171. Аще ли (братъ) неродити начнеть, поими съ собою два (послуха). Θεод. Печ. VIII. 212. Да неродити о своемъ обѣтѣ. Кир. Тур. Сказ. о черн. чин. 103. Аще ли тако нерождъ не придетъ. Уст. крм. Io. Схол. л. 20. Не своею ихъ виною, нѣ инѣхъ волею, ли по сѣнни неродащъ ѡ людехъ и ѡ клиросѣ. т. ж. л. 8. — Ср.: Нерождѣахъ въ сѣботѣ то твораще (ὅχι ἐμῆλεν). Сир. р. (В.). — Ср. **НЕРАДИТИ**.

НЕРОДОВАТИ, НЕРОДЪЮ — пренебрегать: — Не неродоуи ѡ своемъ сѣвѣтѣ потрѣбнѣ (ne contempseris consilium utile). Панд. Ант. XI в. л. 175.

НЕРОДЪ — небрежность, безпечность: — Да не въ неродѣ живемъ. Конст. Сказ. XII в. 236. Ѡ лютѣ, дѣше грѣшнѣна, вся дѣи своя жила кси въ неродѣ. Сбор. Троиц. XII в. 22. — Неродомъ — небрежно: — Проклятъ весь твораи дѣла Гѣа неродомъ. Ефр. Сир. XIII в.

— ἀναισθησία, безчувственность. Гр. Наз. XI в.

НЕРОДЪНЪИИ — не рожденный: — Кръстаще... въ има Оѣа...; въ единѣ Оѣѣ, всему начаткѣ и винъникъ, ни отъ кого же родивъшася, безвинъна же и неродѣна единого соуца. Io. екз. Бог. 53—54. Единѣ бо ксть Оѣѣ неродѣнъ. т. ж. 67. Ни Оѣю истоупльшо ѡ нерожьства, имъ же роди, ни Сѣоу рожьства, имъ же отъ неродѣна. т. ж. 86.

НЕРОДЪСТВО — нерождение: — Ни Оѣю истжшвѣтшоу неродѣства, имъ же роди, ни Сѣоу родѣства, имъ же отъ неродѣнаго (ἀγεννησία). Гр. Наз. XI в. 10.

НЕРОДЪСТВО — безпорядокъ, безчиніе: — Си бо вси повержени бывають, порока дѣла, цсомъ и птицамъ на сѣдѣ; ты же неродѣствомъ себе принесъ сдѣ. Кир. Тур. о черн. чин. 102. Понеже оувѣдѣхомъ въ тѣхъ же странахъ неродѣство твораще, бещинѣ святительско, оупивающеса безъ мѣрѣ въ сватѣа пречистѣа дѣни постенѣна... Прав. митр. Кир.

— безпечность: — И вы въ моемъ неродѣствѣ погыбнете душами. Ил. Новг. поуч.

— вмѣсто юродьство (?): — Слово, кже о крѣстѣ погыбающимъ неродѣство ксть, спасаемымъ же сила Божия ксть Козм. пресв. (ср.: слово бо крѣстное погыбающимъ ѡбо юродѣство есть. Кор. 1. I. 18). — Ср. **НЕСЪМЫСЛСТВО**.

НЕРОЖЕНИИ — нерадѣніе (?): — Нерождение бо ѡ властѣ, нерождение ѡ самомъ Бѣѣ. Злат. цнп. (Бул. 491).

НЕРОЖЕНЪИИ — ἀγέννητος, не рожденный: — Гр. Наз. съ толк. Ник. Ир. XIV в. л. 127 об.

НЕРОЖЬСТВО — нерождение: — Ни Оѣю истоупльшо ѡ нерожьства, имъ же роди. (см. **НЕРОДЪНЪИИ**). Io. екз. Бог. 86.

НЕРЪБЛЕНЪИИ: нерѣблении люди — добровольцы, вольное войско: — А иная сила Псковская нерубленіи люди, охочеп чловѣкъ... воеваша Нѣмецкую волость. Псков. I л. 6971 г. — См. **РЪВТИ** — набирать войско.

НЕРЪКОТВОРЕНЪИИ — созданный не чловѣческими руками: — Разорю прѣкѣ сию рѣкотворенѣж и трѣмъ дѣньми инѣ нерѣкотворенѣ съзидѣж (ἀχρηροποίητον). Мр. XIV. 58. Остр. ев. Домомъ земьнымъ измѣни въшѣнек и нероукотвореное жилище. Мин. 1097 г. л. 12. Имамъ храмину нероукотворену на нѣсехъ (ἀχρηροποίητος). Панд. Ант. XI в. л. 252.

НЕРЪХОМЪИИ — нерушимый, не уничтожаемый: — Тежъ, естли бы хрестъянинѣ Жѣда забилъ, маеть быти каранъ, ꙗко винъни, а всякіе рѣчи рухомые и нерухомые мають быти въ нашої моцы. Жал. пр. 1388 г.

НЕРЪШИМЪИИ — неразрушимый: — Нерѣшимѣ стѣнѣ имѣще вѣрѣи Бѣѣ. Окт. XVII в. (Оп. III. 1. 461).

НЕРЪШНО — нерушимо, безъ измѣненія: — И то все пребудетъ у васъ отъ святѣа церкви нерушнѣ и до скончанія вѣка. Посл. митр. Θεод. Псков. 1463—1465 г.

НЕРЪЗИИ (?): — Да не бѣдѣ виноградъ възлюбленуому, по насаженіи... и оплотомъ, и стлѣпымъ, и вѣмѣи оутврѣжену бѣвъшю, иже бѣытъ паче, нерѣзию и трѣноплоднѣ (χερσολανθὺν καὶ ἀκανθοφόρον). Гр. Наз. XI в. 313.

НЕРЪШЪНЪИИ — неразрѣшимый: — Сѣвязани... оузами нерѣшѣнѣими. Мин. 1096 г. (сент.) 143. Оузами нерѣшѣнами. Мин. презд. XII в.

НЕРАДИВЪ — безпорядочно: — Слѣшахъ нѣкѣа въ миру нерадивѣ живоуца. Io. Лѣств. XIV в. 9.

НЕСВОИ — чужой: — Въ несвоихъ (ἐν ἀνοικείοις). Io. Лѣств. XII в. (В.).

НЕСВАЩЕНЪИИ — непосвященный, не принявшій священства: — ꙗко не достойтъ сѣнѣику своѣа жены изгонити виною говѣниа, ни по сѣнни женитиса, развѣ тѣкмо несѣнѣику подобаеть женитиса. Уст. крм. Io. Схол. л. 10.

НЕСИЛА — слабость, отсутствіе силы: — Ярополкъ же, разсмотрѣвъ несилу свою и пославъ Блуда, бѣжа изъ Кіева. Псков. I л. 6488 г.

НЕСКВЪРНАВЪИИ — неоскверненный, чистый: — Ложе несквѣрнаво. Io. екз. Бог. 339.

НЕСТРОЖЕНИЕ — неустройство, несогласие: — **И**гда же оуслышите брани и нестрожениа, не оубоитеся (*ἀκαταστασία*). *Лук. XXI. 9. Остр. св.* Оуста отъкрѣвѣна творять нестрожениа и бѣзоумныи множить словеса (*ἀκαταστασία*). *Панд. Ант. XI в. л. 79 (Амф.).*

НЕСТРОИНЫИ — безпорядочный; непристойный: — Нестроино бо есть ѿбѣгъшимъ единож мира приближатиса женѣ (*ἀνάρμοστον*). *Панд. Ант. XI в. л. 39 (Амф.).* Аже что боудоу нестроино изрекъ, и не зазрите ми, зане нищъ есмь моужь, невѣжа и не оумѣю, по что (ся) имоу. *Ил. Нови. поуч.*

НЕСТРОИНСТВО — неустройство, несогласие: — Нестроинство имѣховѣ съ собож (*ἀνδιαν*, dissensionem). *Пат. Сын. XI в. 298.*

НЕСЪДИМЫИ: несъдимаа грамота: — У нихъ наша жаловалная несудимая грамота. *Посыльн. гр. Звениг. нам. 1552 г. — См. ГРАМОТА.*

НЕСЪМЪННО = **НЕСЪМЪННО** — безъ сомнѣнія, безъ колебанія: — Всяа несоумънно пѣвати наочаа. *Мин. 1096 г. (сент.) л. 13.* По истинѣ и несумънно рещи възмогу. *Иак. Бор. Гл. 107 (Чтен.).*

НЕСЪМЪННЫИ = **НЕСЪМЪННЫИ** — безъ сомнѣнія, не сомнѣвающийся: — Къ тихоумоу пристанищю наведи несоумъннымъ та разоумѣмъ блажащааго. *Мин. 1096 г. (окт.) л. 71.* Къ жизни въ истину шествовавъши несоумънною волею. *Мин. 1097 г. л. 34.* Чѣстоу Вѣдычицю присно несоумъннымъ срдцѣмъ ѿблажимъ. *т. ж. л. 162.* Вѣрож несжм'ною. *Мин. Пут. XI в. 14.* Въ Хѣ несоуменноую вѣроу (*ἀριστὰ μένος*). *Муч. Георг. 21. Мин. чет. апр. 564.*

НЕСЪМАЖИВЫИ — неумолимый: — Несоумаживъ соудни (*ἀδυσώπητος*, inexorabilis). *Кирил. Герус. XII в. 24.*

НЕСЪЩСТВО — небытіе: — Не бо ѿ несоущства въ бытък изведенъ бѣи Сѣ Бжии. *Ио. экз. Бог. 54.*

НЕСЪВИРАИИСА — не приходящій, не сходящійся: — Ѡ несъбирающихся по г'нелѣ въ цркъв. *Уст. крм. Ио. Схол. л. 12.*

НЕСЪВЛАЖЕНЕНИЕ — стойкость: — Доброты и несъблаженныа. *Гр. Наз. съ тсл. Ник. Ир. XIV в.*

НЕСЪВЛАЗНЫИ — см. слѣд.

НЕСЪВЛАЗНЫИ — неизмѣнный: — Тако же и вы Грѣци, да храните таку же любовь къ княземъ же свѣтлымъ нашѣ Рускымъ и къ всѣмъ, иже суть подъ рукою свѣтлаго князя нашего, несъблазнену и непреложну всѣа и въ вса лѣта (по др. сп. несъблазну). *Дол. Ол. 911 г. (по Ип. сп.).*

НЕСЪВОРННЫИ: — Въ несъборныи цркви (*ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ*, in aede oratoria). *Ефр. крм. Трул. 59.*

НЕСЪВРАТНЫИ — неизмѣнный: — Тоу единому (св. Троицу) вѣдѣ... непрѣмѣнноу, несъвратноу. *Изб. 1073 г. 21.* Несъвратны бо (Сѣ Бжии) (*ἀτρέπτος*). *Гр. Наз. XI в. 11.* Оутвѣрди вѣру в нихъ правж и несовратну. *Перевел. л. 6496 г.*

НЕСЪВЪРШЕННЫИ = **НЕСЪВЪРШЕННЫИ** — несовершенный: — **И**динако бо кетъ несъвршено и дѣяние бе-словесе, и слово без дѣяния. *Гр. Наз. XI в. 60.*

НЕСЪВѢДА — тьма, безчисленное множество: — Ци несъвѣды многы бѣахоу въ мироу, нѣ не соутъ то несъвѣды, имъ же вса сложыше члкъты, не бѣахоу противоу единому Илии (*μυριάδες*). *Златостр. XII в. 35.* Спѣнии съсоуди слоужьбьныи, ихъ же несъвѣда бѣ цѣною злата. *т. ж. (В.). — Ср.: Иде на Аравииж и на Палестинѣ съ многож гаростиж... въсждоу плѣнгал и несъвѣдами поемла плѣнники. Сунр. р. 214.* Несъвѣдами имена прикълъ (*τὴν μυρία ὀνόματα δεξάμενν*). *Ио. экз. Шест. 1263 г.*

НЕСЪВѢДОМЫИ — несчетный, неизмѣримый: — Поучина несъвѣдома спасенія (*πέλαγος ἀχανὲς σωτηρίας*, immensa). *Златостр. сл. 6.* Быти временемъ и лѣтомъ несъвѣдомо (*ἄπειρον*). *Жит. Андр. Юр. XL. 158.*

НЕСЪВѢДЫИ — безчисленный: — Како ѿко пѣсоктъ морьскыи несъвѣдыи людии едино бяхоу съдрѣжася тѣло вси (*πῶς εἰς θαλάσσης ὅψιν καταπυκνωθέντες ὁ μυριάνθρωπος δῆμος ἐν ἡσάν κατὰ τὸ συνεχὲς σῶμα οἱ πάντες*, quomodo in maris modum condensati innumerorum hominum populus unum continuum corpus universi erant). *Гр. Нис. о Мел. Мин. чет. февр. 129. — Ср.: Веденъ бысть въ тьмницѣ иже несъвѣдѣныими аггелы оржженосьствоуемъ. Сунр. р. 323.* Несъвѣд'наа различыа (*μυρία διαφορά*). *Ио. экз. Шест. 1263 г.*

НЕСЪВѢДЬ — сто тысячъ: — Въ толицѣ числѣ лѣтъ дни есть несъвѣдѣи к' и д', (к), сѣк'а день. *Кирик. Учен. 6644 г. (24 несъвѣди = 2,400,000; (к) = двѣ тьмѣ = 20,000; сѣк'а = 6721; сумма этихъ чиселъ 2,426,721 = числу дней въ 6644 годахъ).*

НЕСЪВѢДЪНЫИ — невѣдомый: — Несъвѣдѣтъ покои (*ἄπειροπλάσιος*). *Панд. Ант. XI в. л. 296 (Амф.). — Ср.: Ико же аште несъвѣдѣнаа глаголѣа ина о Христосѣ, аште и несъвѣдѣнаа чоудеса исповѣдаа оустрашж послушажштааго. Сунр. р. 320. — Ср. НЕСЪВѢДЫИ.*

НЕСЪВѢДѢТЕЛЬНЫИ — не свидѣтельствуемый: — Къ несъвѣдѣтельноуоумоу (*ἀμάρτυρον*). *Ефр. крм. л. 206.*

НЕСЪВѢТИК = **НЕСОВѢТИК** — несогласіе (?); непослушаніе (?): — Ухващенъ бываетъ Турекіи царь Баозитъ и держимъ бѣ. Припедъ же совѣтникъ его, рече ему: виждь, господи, не сбыша ли ся глаголы моя? И плакася несовѣтіа своего горько. *Др. л. II. 257 (Ак.).*

НЕСЪВѢТСТВО = **НЕСОВѢТСТВО** — несогласіе: — Сего ради несовѣтства князь Іоаннъ Никитичъ бысть въ недоумѣніи. *Новг. III л. 1611 г. — Ср.: Ѡ веле оумъ безоумыа и свѣтъ несъвѣтства плѣнъ. Сунр. р. 296.*

НЕСЪГЛАСИЕ — несогласіе: — Несъгласіа многа и гробости. *Прав. митр. Кур. (Бул. 392).*

НЕСЪГЛАСНЫИ — нестройный, не гармоничный: — **И**гда кѣто несъгласныи тѣпѣты гласы наричетъ. *Изб. 1073 г. (Бул. 269).* Несъгласны братъ, ѿко шжма дыханик вѣтрно (*ἀσύμφωνος*). *Панд. Ант. XI в. л. 87.*

НЕСЪДОРОВИЕ — см. **НЕЗДОРОВИЕ**.

НЕСЪДРАВИЕ — нездоровье, болѣзнь: — Несъдравіе дѣшно цѣлится (ἄρροστία). *Гр. Наз. XI в. 175.* — Ср. **НЕЗДРАВИТИ**, **НЕЗДОРОВИЕ**.

НЕСЪДРАВТИ — см. **НЕЗДРАВТИ**.

НЕСЪДРАВЬИ — нездоровый: — Несъдравъ прилежитъ и изъвънъ (ἄρροστος). *Гр. Наз. XI в. 128.*

НЕСЪДЪШЬНЬИ — неодоушенный: — Отъ съдѣшнѣхъ на несъдоушнѣхъ прѣводиться. *Изб. 1073 г. (Бул. 267).*

НЕСЪДЪРГНОВЕНІЕ = **НЕСЪДЕРГНОВЕНІЕ** — небреженіе: — Азъ же несдергновениемъ осуженъ есмь (ἐγὼ δὲ ἀδιαφόρων κατὰ κρίνομαι). *Ефр. Сир. XIV в. (В.).* Несдергновениа ради (διὰ ἀδιαφορίαν, negligentia). *т. ж. (В.).*

НЕСЪЗЪДАНЬИ = **НЕСЪЗЪДАНЬИ**: — Покланяемъся Трѣмъ нераздѣльнѣи и несъзъданѣи и присносоущи. *Мин. 1096 г. (сент.) л. 57.* Несъзъданое въседьрижительства. *т. ж. л. 61.* Несозъданокъ и блаженокъ кѣство (ἄκτιστος). *Панд. Ант. XI в. л. 283.*

НЕСЪКАЖЕМЬИ — несказанный: — И вси блѣгодаряху Бѣ о всѣхъ, ꙗже ствараху сѣма преславнаа, и предивнаа, и некажема чюдеса. *Іак. Бор. Гл. 135.*

НЕСЪКАЗАНЬНО — непостижимо, таинственно: — Съдѣна(п) вса словомъ и моудрѣ(мъ) промыслени(е)мъ права, ꙗдинѣ ꙗко хощетъ Гѣ, за мѣ(ср)дикъ зижеться и плѣть несъказаньно прѣстаа бываеъ. *Мин. 1097 г. л. 87.*

НЕСЪКАЗАНЬНЬИ — несказанный, чрезвычайный: — Несказаньнокъ благолѣпикъ. *Мин. празд. XII в. Оутвердиша (городъ) твердостію несказаньною. Новг. I л. 6808 г.*

НЕСЪКАЗЬНЬИ — несказанный: — Цркви неказыны лѣпотю (въ Ак. неказанны). *Новг. I л. 6712 г.*

НЕСЪКОНЬЧАЕМЬИ — безконечный: — Вѣчная благая и нескончаема. *Грам. патр. Нил. 1382 г.*

НЕСЪЛИЧІЕ — несогласіе, расколъ, ересь: — Ни въ Еуноміаньско несъличіе омочи, ни Арианьскомъ иносоушнѣмъ прѣблѣжнѣи. *Изб. 1073 г. 59.*

НЕСЪЛОЖЕНІЕ — ἀπλότης, простота, единство: — Нѣсть бо се вещь емоу несъложеникъ, имъже несъложнѣимъ не то едино, еже быти съложеномъ. *Гр. Наз. XI в. 328.*

НЕСЪЛОЖЬНЬИ — простой, несложный: — Пръвѣи и несъложнѣи вещи (ἀσύνθετος). *Гр. Наз. XI в. 100.* ꙗко же кѣсть Бѣ... неизмѣнѣнъ, простѣ, несъложнѣнъ. *Іо. екз. Бог. 21.*

НЕСЪМОТРИМЬИ — невиданный, непостижимый: — Родила еси паче естѣства (зи)жителѣа естѣствоу: велика тайна, несъмотримокъ чюдо. *Мин. 1096 г. (окт.) л. 48.*

НЕСЪМОТРѢЛИВЬИ — безразсудный (В.): — Несмотрѣливъ црѣю (ἀκρίτῳ, indiscreto). *Кирил. Іерус. Огл. (В.).*

НЕСЪМОТРѢНІЕ — невнимательность, безпечность: —

Недѣлѣста своимъ несъмотрениемъ пребывааи чѣвкъ. *Іо. екз. Бог. 213.*

НЕСЪМЪЩЕНЬИ = **НЕСЪМЪЩЕНЬИ** — не смѣшанный: — Трѣцу... несъмоушьноюю. *Мин. 1096 г. (сент.) л. 95.* Бѣсловащи ꙗсно Трѣцу несътвореноу, безначальноу, ꙗдиносоушьною, несъмоушеноу. *Мин. 1097 г. л. 132.*

— не возмущаемый: — Иде во Псковъ... поучая закону Божию и утвержая правовѣрнѣи вѣрѣ и истиннѣи християнѣстѣи, негли бы Богъ въ послѣдняя лѣта утвердилъ несмущено отъ злыхъ челоуѣкъ. *Новг. I л. 6890 г. (по Арх. сп.).*

НЕСЪМЪЩЕНЬНО — безъ смущенія, безъ колебанія: — Бе-сѣмене Бѣжѣ въ чрѣвѣ си паче оума, Прѣста, слово намъ родила еси, Дѣво, приѣмши несъмоущенко. *Мин. 1096 г. (окт.) л. 26.*

НЕСЪМЫСЛЬ — ἀλογία: — Несмысль ставивъ, не разоумѣжштемъ тайны страсти. *Гр. Наз. XI в. 87.*

НЕСЪМЫСЛЬ — неразумный, глупый: — Да тѣмъ несмысль кѣсть иже не разоумѣи въла Бѣжѣа. *Изб. 1073 г. 175.* Несмысль же, не вѣдѣи Бѣжѣа прѣмоудрааго промысла. *т. ж. 114.* То зѣло кѣсть несмысль (ἀγνώμων). *Гр. Наз. XI в. 265.* На кровѣ имоушнѣхъ несмысль (ἀσύνετος). *Панд. Ант. XI в. л. 207 (Амф.).* Оуноша три бестоудны несмысли (ἀναιδεῖς, μωροὶ καὶ ἀνοφελῆτοι). *Жит. Андр. Юр. LVIII. 216.* Несмысли соуще (παράπεφουμένοι). *т. ж. XV. 73.* Несмысль нечѣиваго... погнѣ. *Паис. сб. 8.* На извѣщеніе... несмыслѣмъ. *Козм. пресв. о ерес.*

НЕСЪМЫСЛЬНЬИ — неразумный, глупый: — (У) несмысльна и мѣдльна срьдѣцѣмъ, вѣровати о всѣхъ, ꙗже глѣша пророци (ἀνόητοι). *Лук. XXIV. 25. Остр. ев.* Не боудѣте несмысльни. *Изб. 1073 г. 175.* Безбожнѣи и несмысльнѣи, отъвръгнѣи... Македонии бѣжѣствааго Дѣа. *Мин. 1097 г. л. 32.* Несмысльно мѣнѣити (παράληπτέον, accipiendum). *Ефр. крм. Крѣ. 114.* Несмысльноуоумоу... не въпросивъшю... *т. ж. 177.* Не въставляжште на творѣца твари, акы несмысльнѣи (ἄφρων). *Гр. Наз. XI в. 30.* Сѣди несмысльнѣ (ἀπάνθρωπος). *т. ж. 108.* Жидовъ невѣрнѣи ты и бѣсѣ несмысльнѣи (ἀγνώμων). *т. ж. 354.* Зѣло несмысльно, дѣшею силнѣ соущю, хоудѣ сѣмѣ слѣти о гласѣ (ἄλογος). *т. ж. 363.* Да не рекоутъ и въ сѣмъ зѣло несмысльнѣи отъгързатѣ сѣмѣмъ тѣла црѣвѣнаго (ἄλογος). *Панд. Ант. XI в. л. 166 (Амф.).* Рѣша кому мужи сѣислени... , начаша же друзии несмыслени глѣти. *Пов. вр. л. 6601 г.* Прмѣрти наставниче и сѣислу давче, несмыслѣнѣи казателю и нищѣи заступниче. *Мол. Влад. Мон. Несмыслени, ослѣплени оцима своимъ. Ин. л. 6655 г.* И рѣхъ: азъ грубѣи несмысльнѣхъ (въ др. сп. несмыслѣнѣ). *Вопр. Сав. 198.* Не лиши хлѣба нища мудра, ни вознеси до облакъ богатаго безумна, несмыслѣнна. *Сл. Дан. Зат.*

— Посѣла своѣа рабы, сѣзѣиважшти сѣ высокъмъ проповѣданіемъ: иже кѣсть несмысльнѣ, да склонитѣся къ мнѣ. *Изб. 1073 г. 155.*

НЕСЪМЫСЛѢНОСТЬ — неразуміе, глупость: — Се несмыслѣноство (= 2-й пер. се лѣдость). *Никон. Панд. сл. 36.*

НЕСЪМЫСЛѢНЪ — неразумно: — Фарисѣи родъ и лужачи несмыслѣнѣ вѣроужь. *Изб. 1073 г. 114.* У разлуживъшихся несмыслѣнѣ и свѣзкоупивъшихся съ инѣми. *Уст. крм. Ио. Схол. л. 11.*

НЕСЪМЫСЛѢСТВО — глупость, бессмысленность: — Стѣна и бездоушнѣи и иже бѣ словесе се ѿ твое^м несмыслѣствѣ и пома^нлениі възопіють. *Аввас. II. 11. по сп. XV в. толк. (В. II. 145).* Крѣтъ невѣрованнѣ(мъ) погыбающимъ несмыслѣство кѣтъ, а вѣроу спсакымъ сила кѣтъ Бѣа. *Іак. Бор. Гл. 114.*

НЕСЪМЫШЛЕНІЕ — безуміе: — Кѣтъ бо и се твоего несмышленіа (ἀπόνοια). *Гр. Наз. XI в. 17.*

НЕСЪМЪЖИМЫИ — несмежающийся; бессонный (?): — Въ цѣлоу ноць и днѣ несмѣжимыи тѣржѣствовати намъ. *Ефр. крм. Трул. 89.*

НЕСЪМЪЖИЕ — робость: — Добрѣжъ принося моему несмѣжнѣю помощь. *Гр. Наз. XI в. (В.).*

НЕСЪМЪЖЕНІЕ — чрезмѣрность, крайность: — Ни запрѣщеніа лютоѣ створити, ни попоущеніа раслаблѣннѣ, нѣ обонго несмѣженіа бѣгати (ἀμετρία). *Гр. Наз. XI в. 80.* Лихословыа, оусильа, несмѣженіа (въ греч. подл. βαναύσια). *Панд. Ант. XI в. л. 297 (Амф.).*

НЕСЪМЪРЪНЪИИ = **НЕСЪМЪРЪНЪИИ** — неизмѣримый: — Несмѣрѣноумоу камѣни (по др. сп. несмѣреноуоумоу). *Мин. 1096 г. (сент.) л. 15.* Възрѣти на зарю несмѣрѣнаго Бжѣства (ἀπειροδυνάμου, potentissimi). *Жит. Андр. Юр. VII. 39.*

НЕСЪМЪСЪНЪИИ — несоединенный — см. слѣд.

НЕСЪМЪСЪНЪ — ἀσυγχύτως: — Во двюю ѣствѣ, несмѣснѣ, нераздѣлнѣ (ἐν δύο φύσεσιν ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαρέτως). *Корм. Моск. дух. ак. л. 3.*

НЕСЪНИСКАНИЕ — нестяжаніе, бѣдность: — Постѣ, молитва, слезы... чистота... любитрудіе и несписканіе. *Кир. Тур. Посл. Вас. 121.*

НЕСЪНОШЕНЪИИ — недоношенный: — Ражданиѣ несъношенѣи породѣ (ἀτελής). *Гр. Наз. XI в. 3.*

НЕСЪПАНИЕ — бодрствование: — Нелѣность, бодрость, неспание. *Злат. цнн. (Бул. 484).*

НЕСЪПАСЕНИЕ — погибель: — Не оупиваетеся виномъ, въ немъ же кѣтъ неспсєніе (ἀσώτεια). *Панд. Ант. XI в. л. 17 (Амф.).*

НЕСЪПАСЪНЪИИ — погибшій, потерянный: — Гости ница неспѣснага (ξενοδοχῆον ἀσώτων, развратныхъ). *Изб. 1073 г. 174.* Токмо правда избавитъ... ѿ хрещеніа неспасєнаго. *Церк. уст. Влад. (по Син. сп.).* Елинь неспасєнъ (ἀσώτος). *Аван. о Мелхед.*

НЕСЪПОНЪ — безпрепятственность: — Слѣжебныи неспонъ (τὸ ἀνερπόδιον, безпрепятственность въ слѣженіи). *Апок. толк. Андр. Кес. XVI в.*

НЕСЪПОНЪНО — безпрепятственно: — Тѣло свое на стѣлпѣ написовавъ, ѣмоу ходити несъпонъно къ любащемоу, оѣ, остави, свѣта исплѣнѣласа. *Мин. 1097 г. л. 152.*

НЕСЪПОСТРАДЪНЪИИ — несострадательный: — Несъпострадѣнъ и безмилостивѣнъ любѣи сребро (ἀσυμπάθης). *Панд. Ант. XI в. л. 24 (Амф.).*

НЕСЪПРЪЖИЕ — дѣвство: — Велико кѣтъ дѣвство и несъпрѣжнѣи съ аѣглѣи въчинѣноу быти (ἀζυγία). *Гр. Наз. XI в. 75.*

НЕСЪПРЪМЪНЪИИ: — Не имѣи своего несъпрѣмѣннѣ (ἀσυλλαλήτος, sine ullis colloquiis). *Пат. Син. XI в. 246.*

НЕСЪТВОРЕНЪИИ — несотворенный: — Родила кѣи съ плѣтию несътворєнаго. *Мин. 1097 г. л. 154.*

НЕСЪТИШЪ — не тихо, быстро (?): — А и-Щерънигова до Къева нестишъ ѣздѣи ко ѿцю: днемъ есмъ переѣздилъ до вечерни. *Поч. Влад. Мон.*

НЕСЪТОМЛЕНЪИИ — невоздержный: — Нестомленое желаніе и бластво Диѣсово (ἀκόλαστος). *Георг. Ам. (Увар.) 40.*

НЕСЪТЪРПИМЪИИ — невыносимый, нестерпимый: — Глоубокою тѣмоу несътърпимѣиныхъ моукъ тѣа пѣсно-словаще претекоша. *Мин. 1096 г. (сент.) л. 114.* Болѣзни претърпѣвъше несътърпимѣиныхъ моукъ. *Мин. 1097 г. л. 89.*

НЕСЪТЪРПЪНЪИИ = **НЕСЪТЪРПЪНЪИИ** — нестерпимый: — Бранѣи несътърпнѣи (ἀφόρητος). *Панд. Ант. XI в.*

НЕСЪТЪРПЪНЪИИ = **НЕСЪТЪРПЪНЪИИ** = **НЕСЪТЕРПЪНЪИИ** — нестерпимый: — Несътърпѣнѣнок бѣ силы и свѣта его кто прѣтърпѣи (ἄσχετος). *Гр. Наз. XI в. 345.* Нестерпѣнѣною работою (ἀνυπόιστου δουλείας, intolerabili). *Жит. Авкс. 62. Мин. чет. февр. 176.*

НЕСЪТАЖАНИЕ — безкорыстіе, бѣдность: — О не-стажѣи...: неимѣнѣство цѣломудрѣно житіе мѣниху оуказаетъ. *Панд. Ант. XIV—XV в.*

НЕСЪТАЖИВЪИИ — безкорыстный, безсребренникъ: — Сребролюбивѣи събираѣтъ вѣлагаѣште на земли, а нестяживѣи на небеси (ἀκτήρων). *Панд. Ант. XI в. л. 23 (Амф.).*

НЕСЪЧЪТЪНЪИИ — безчисленный: — Тако жѣ и кандилъ развѣшено многое множество несчетно въ святой Софїи. *Стеф. Новг. п. 1347 г.*

НЕСЪИИ — несуществующій: — Ты не пѣрѣва ѿ несоущихъ вѣси на бытѣе словѣмъ привєдова. *Мин. 1096 г. (сент.) л. 9.*

НЕСЪИТОСТЬ — ненасытность, жадность, скупость: — О несъитости Аврилїи рече (περὶ ἀπληστίας, de avaritia). *Ефр. крм. Крѣ. 5.* Чѣто новаа аза си и несъитость (ἀπληστία). *Гр. Наз. XI в. 293.* Несъитость (ἀπληστία). *Панд. Ант. XI в. (Амф.) л. 297.* За несъитость чрева своего. *Мат. злат. (Бул. 689).* Несъитости (ἀκρασία). *Георг. Ам. 69.*

НЕСЪИТЪИИ — ненасытный, жадный: — Несъиток хотѣннѣи (τῆς ἀπληστίας, avaritiae). *Ефр. крм. Крѣ. 5.* Несытъ кѣтъ (ἀπληστος). *Гр. Наз. XI в. 103.* Очи чѣвчи несытъ (ἀπληστος). *Панд. Ант. XI в. л. 32 (Амф.).* И бѣ несытъ блуда. *Пов. вр. л. 6488 г.* Бѣ бо несытъ имѣннѣи тако адъ. *Переяс. л. 6677 г.*

НЕСЪИТЪНЪИИ — ненасытный, чрезвычайный: — Сла-